

От проф. Д-р Мария Георгиева Иванова, дссн
Институт по биология и имунология на размножаването „Акад. К. Братанов“,
Българска Академия на Науките
На научните трудове на доц. Йордан Марчев Йорданов, дн

По обявен конкурс за придобиване на академичната длъжност „Професор“, в Държавен вестник брой 35 от 24.04.2018 г. , за нуждите Земеделски институт – Шумен, към ССА- София

Конкурсът е по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, професионално направление 6.3 Животновъдство, област на образование 6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина,

Конкурсът се провежда със заповед на Директора - №НП-07-29 от 28.06.2018 г..

Кандидатства единствен кандидат - доц. Йордан Марчев Йорданов, дн. Представените от него материали са изготвени според изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложение на закона, Правилника на ССА за прилагане на ЗРАСРБ, решение на НС на Земеделски институт, Шумен – Протокол 7 от 21.06.2018 г.

Оценката на кандидата ще се направи според законовите изисквания.

1. Професионално развитие

Доцент Йордан Марчев Йорданов е роден през 31.08.1956 г. в Драгоево, обл. Шумен. По специалност е зооинженер, завършил е висше образование през 1982 г. ВИЗВМ, град Стара Загора. Започва своето кариерно развитие като зооинженер в АПК с. Ивански, обл. Шумен. През периода 1984 – 1987 г. става член на екипа по ембриотрансфер към СЦЖ, гр. Шумен. През 1987 г. постъпва като научен работник в Земеделския институт – Шумен, отдел „Развъждане и репродукция на селскостопански животни“. През 2002 г. защитава дисертация на тема: „Изследване върху половото поведение и репродуктивните качества от различни породи и възможности за тяхната оценка“, за придобиване на научната и образователна степен „Доктор“. Доц. д-р Йордан Марчев продължава своето развитие в областта на репродукцията и от 2007 г е старши научен сътрудник. През 2017 г. защитава дисертационна тема: „Източнобалканска свиня, характеристика и продуктивност при природосъобразно отглеждане. Формиране на развъдна политика за устойчиво развитие“ и придобива научната степен „Доктор на науките“. От цялостното кариерно развитие на доц. д-р Йордан Марчев се вижда, че той има почти 30 годишно научно и кариерно развитие в областта на научно изследователската и приложна дейност, касаещи отглеждане и развъждане на селскостопански животни, с интерес към свиневъдството.

2. Научни трудове и други материали

От представените материали по конкурса прави впечатление, нагледно подредените научни трудове и необходимите доказателствени материали. Доцент Йордан Марчев, има общо 96 научни публикации, от които 86 научни статии, 4 резюмета, 4 – научно популярни статии и 2 брошури. От всички публикации 24 са в международни издания.

От публикациите – 3 са свързани с получаването на научната и образователна степен „Доктор“; 27 – са свързани с получаването на академичната длъжност „Доцент“; 43 публикации са извън дисертацията и хабилитирането, като на 11 доц. д-р Йордан Марчев е първи автор; има представени 5 участия на международни научни форуми, от които 2 – са под печат; 16 публикации са свързани с научната степен „Доктор на науките“, от които на 5 доц. д-р Йордан Марчев е първи автор. Прави впечатление, че почти цялостната научна продукция на доц. д-р Йордан Марчев е разработена съвместно с негови колеги, което в последните години е важен критерий за обективност. Не считам, че първият автор е критерий за изключителност.

Представен е списък на цитиранията, като от изисквани 25, са представени 52. От общият брой цитирания, 18 са в дисертации, само 10 от тях са цитирания от чужди автори. Не приемам цитат 37 – не е представено цитиращото издание, както и цитат 22 – не е представена пълна библиографска справка. Бих препоръчала да има линкове към цитиранията, за да може по обстойно да се проверят цитациите и да се избегне автоцитиране.

Като цялостна оценка на публикационната дейност, може да се направи следното заключение: Доцент д-р Мирчев е покрил препоръчителните критерии за оценка относно публикационната, научно изследователска и приложна дейност. Има представени 63 публикации, при изисквания за 30. Общият импакт фактор е 10.928, при изискване 5.0. Впечатление прави активното участие на доц. Мирчев при издаване на книги и брошури. Тази активност е с национално обществено полезна насоченост в полза на държавата и обществото.

Бих искала да изтъкна и още един важен факт. Почти цялостната научна продукция на доц. Мирчев е насочена и профилирана в една важна за Българското селско стопанство област и касае репродукцията на домашните животни. Представени са достойни разработки, свързани с развъждане, отглеждане, съхранение, поддържане и използване на източнобалканската порода свиня. Считаю, че научният принос и постижения от дългогодишният и постоянен труд и научни дирения и анализи в тази област са изградили доц. Марчев, като завършен и висококвалифициран учен.

3. Основни научно-изследователски направления

Основна част от представените материали на кандидата доц. д-р Йордан Марчев са по научната специалност на обявения конкурс: „Развъждане на

селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, професионално направление 6.3 Животновъдство.

4. Научни и научно - приложни приноси

Доц. д-р Марчев има представени 9 приноса, свързани с дисертационния труд за придобиване на научната степен „Доктор на науките“ и 11 приноса, от изследвания извън представените по дисертационния труд. Добро впечатление правят изследванията върху ролята на някои фактори от околната среда и добавянето биологични активни субстанции върху основни параметри на развитието и репродукцията и на кръвен статус на свине. Направено е цялостно изследване на влиянието на *Spirulina platensis* върху продуктивността и клиничните признаци, качество на месото, качеството на еякулатите при нерези, биомасата при ремонтни прасета – Приноси 1, 5 и 6. Изследвани са ролята на селенови и ензимни препарати, както и на *Spirulina platensis*, добавяни към фураж, във връзка с репродуктивните качества и състоянието на сперматозоидите. – Приноси 2 и 3 и 5. Принос 7 разглежда аспекти на начина на отглеждане и връзката с някои хематологични показатели. В приноси 8 и 9 се дискутират някои фактори, начина на отглеждане и продължителността на бозайния период и сезона върху репродуктивния процес. В приноси 10 и 11 се разглеждат различни аспекти на нехормоналното третиране, като стимул за синхронизация на еструса при овце, както и прилагането на схеми за хормонално третиране при крави и юници. Всички разработки имат освен научна стойност, но и приложен ефект и са свързани с програми за програмиране и контролиране на репродуктивния процес.

Като цяло, прави впечатление, че от направената справка върху научната продукция и активностите на кандидата, по голяма част от научна дейност е с приложна насоченост и обществено полезна дейност, за нуждите за обществото. Такива се представените научни трудове:

- Инstrukция за провеждане на развъдната работа с източнобалканската свиня – 2011 г.. Инstrukцията допринася за изпълнение на развъдната програма за съхранение и поддържане на Източнобалканската свиня, приета и одобрена през 2016 г., като единствена автохтонна порода в Република България. Дадени са насоки за приложение на инstrukцията при чистопородните свине в развъдните стада на Източнобалканската порода.
- Развъдна програма за провеждане на развъдна дейност със свинете от Източнобалканската порода – 2016 г.. Разгледани са важни аспекти като произход, ареал и съвременно състояние на източнобалканската свиня.
- Развъдна програма за съхранение, поддържане и използване на източнобалканската свиня . 2016 г., заедно с Асосоциацията за развъждане и съхранение на източнобалканската свиня са разгледани важни аспекти, като произход и съвременно състояние на източнобалканската свиня и фактори на развъдната политика. Доц. Мирчев и колектив предлагат програма за използване на природните ресурси на Североизточна Стара планина и Странджа-Сакар за производство на екологично чисто месо, деликатеси и сертифицирани продукти

от породата източнобалканска свиня, чрез организиране на биологично оглеждане на свинете и величаване поголовието им. Подходи за поддържане, съхранение и опазване на Източнобалканска свиня като национален генетичен резерв. Не на последно място, методи за повишаване ефективността от отглеждането на породата в нейния естествен ареал, като обединява и насочва усилията и дейността на фермерите чрез провеждане на съвременна поддържаща селекция в породата. Развѐдната програма позволява да се контролира генетичното състояние на единствената у нас аборигенна порода свине-Източнобалканската, като се използват и прилагат най-новите научни достижения в областта на поддържащата селекция.

- Произход на Източнобългарската свиня и ареал на популацията. Необходимост от съхранение на източнобалканската свиня и биологични и стопански качества на Източнобалканската свиня. Доцент Марчев и колектив разработва програмата.

- Във връзка със семинар: Европейски практики при отглеждането на аборигенни породи свине, 2011 г е представен материал върху „Европейски аборигенни породи свине“, като: Източнобалканска свиня, Базна, Иберийска свиня, Секска свиня, Голяма черна свиня (Корнвал), Мангалица, Кърскополе, Турополе, Сиска, Кодра, Моравка, Ресавка, Мора Романьола, Литва – местна свиня Престице. Изготвена е „Нормативна уредба и принципи на биологичното животновъдство“.

- По Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. е разработена стратегия върху „Съвременни аспекти при отглеждането на Източнобалканските свине“ от доц. Мирчев и кол.

- Представен е „Стандарт на породата Източнобалканска свиня“ 2012 г.

- Под егидата на Асоциацията за развѐждане и съхранение на източнобалканската свиня – 2017 г., е направен „Правилник за добри практики при отглеждането на Източнобалкански свине“.

В заключение, по-голямата част от представените научни приноси са отразени, популяризирани и докладвани на национални, а някои и на международни форуми в България и чужбина, отговарят на критериите за оценка на кандидата.

5. Ръководство и участие в научни проекти

Доцент Йордан Марчев е участва в общо 14 научни проекта, като 4 от тях са финансирани от външни организации. Данните са от неговата научна автобиография.

6. Учебна дейност и научно ръководство

Доцент Йордан Марчев има участия в обучението на редица млади специалисти в областта на репродуктивната биология и животновъдството. Бил е научен ръководител на двама докторанти - един отчислен с право на защита и 1 защитил

докторант. Учебната и преподавателска дейност се допълва от водене на курсове по агроэкология, фермер – земеделец, както и ръководство на курсове по информационни дни.

7. Членство в научни организации и номинации

Доцент Йордан Марчев има участия и ръководство в редица експертни групи, консултативни съвети и различни дейности, свързани с науката и практиката в животновъдството. Член е на Научния съвет при Земеделски институт, Шумен. Има участие в редица изпитни комисии и научни журита, както и в комисия към НАОА за оценка обучението по ОНС „Доктор“ по научна специалност „Свиневъдство“ към АУ, Пловдив. Член е на ЕС по животновъдство към ССА, 2009-2018 г.

8. Критични бележки и препоръки

Трудовете на кандидата са представени като списъци на публикации, участия в конгреси и симпозиуми и цитации за цялостната научно изследователска дейност. Представен и добре оналеден е научният материал, касаещ цялостната научно изследователска и приложна дейност на кандидата. На диск са качени списъци и отпечатъци на някои от по важните правилници, справочници, касаещи активността на кандидата при изработване на съвременни аспекти при отглеждането и размножаването на Източнобалканската порода свиня. Разделянето на научните трудове, с които се участва в обявения конкурс от цялостната научно-изследователска дейност, както и по цялостното описание на приносите и свързани с тях, подкрепени с цитиране на съответните научни трудове, е нагледна форма, която позволява на рецензентите и другите оценители да направят прецизна и качествена оценка на кандидата.

Допуснатите малък брой неточности от технически характер, най вече при представянето на цитиранията не са съществени и не биха се отразили на цялостното научно и кариерно развитие и на научните достижения на доц. Марчев. Определено твърдя, че коректното представяне на личните научни постижения и получените резултати от тях са полза за едно цялостно оценяване на получените резултати. Позволявам си да препоръчам на кандидата в бъдеще да положи усилия, резултатите от научните изследвания да се отпечатват предимно в списания с ИФ. Това е изключително важно и за бъдещата оценка на института, където се провеждат изследванията. Също така, добре би било в бъдеще да си формира екип от млади учени, последователи, на който да се предаде богатия опит в областта на всички аспекти в отглеждането и репродукцията на Източнобалканската порода свиня.

9. Значимост на публикациите

Анализът на научната продукция на доц. Йордан Марчев показва, че той е изграден изследовател, доказал своите възможности да разработва определена

област от науката. Считам, че той е доказан специалист в посоченото по конкурса научно направление. Необходимо е да се отбележи, че повечето от неговите изследвания са със специфична насоченост, което говори за знания, както в областта на отглеждането, храненето и селекцията на някои породи свине, така и за умения да се работи в областта на репродуктивната биология, развъждане и размножаване, което е важна научна област и която намират заслужено място в решаването на редица аспекти в животновъдството в България.

10. Заключение

Убедена съм, че получаването на научната степен „Професор“ от доцент Йордан Марчев Йорданов, дн, ще изиграе положителна роля в неговото бъдещо реализиране като учен, като член и изследовател на Земеделски институт, Шумен. Представените научни трудове в наши и международни издания, броят на цитиранията, ръководството на двама докторанти, ръководството и участието в научни проекти, неговата научно – изследователска и приложна активност, както и факта че е „Доктор на науките“, са в съответствие с препоръчителните изисквания за присъждане на академичната длъжност „Професор“. Считам, че представените документи от доцент Йордан Марчев Йорданов, отговарят и дори надвишават наукометричните показатели, изисквани от ЗРАСРБ, Правилника за приложение на закона, Правилника на ССА за прилагане на ЗРАСРБ. Въз основа на направения анализ препоръчвам на членовете на Почитаемото Научно жури да изберат доцент Йордан Марчев Йорданов, дн за професор по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, професионално направление 6.3 Животновъдство, област на образование 6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина.

017.07.2018 г.

София

Рецензент:.....

(проф. д-р Мария Иванова, дссн)